

Sygn. akt II Cz 1444/13

POSTANOWIENIE

Dnia 09 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Grzesik

Sędziowie: SO Sławomir Krajewski

del. SR Katarzyna Longa

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 09 października 2013 r. w S.

sprawy z powództwa G. B.

przeciwko pozwanemu (...) Bank (...) spółce akcyjnej w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek zażalenia powódki na punkt 2. postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 30 lipca 2013 r., sygn. akt I C 1398/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

del. SSR Katarzyna Longa SSO Małgorzata Grzesik SSO Sławomir Krajewski

Sygn. akt II Cz 1444/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 30 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w sprawie z powództwa G. B. przeciwko (...) Bank (...) spółce akcyjnej w W. w punkcie 1. udzielił zabezpieczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim M. K. w sprawie Km 6481/12 prowadzonego w oparciu o tytułu, w odniesieniu do którego powódka zgłosiła żądanie pozbawienia go wykonalności, nadto w punkcie 2. Stwierdził swoją niewłaściwość i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Stargardzie Szczecińskim.

W uzasadnieniu, w odniesieniu do punktu 2. postanowienia, Sąd wskazał, że w myśl przepisu art. 200 § 1 k.p.c. sąd, który stwierdzi swą niewłaściwość, przekaże sprawę sądowi właściwemu. Powołując się na przepis art. 843 § 1 k.p.c. Sąd wskazał, że powództwa przeciwegzekucyjne wytacza się przed sąd rzeczowo właściwy, w którego okręgu prowadzi się egzekucję. W tym zakresie z poczynionych ustaleń wynika, że postępowanie egzekucyjne, którego dotyczy żądanie powódki prowadzone jest w okręgu właściwości Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim, bowiem postępowanie egzekucyjne prowadzi Komornik Sądowy działający przy tym sądzie. Sąd nadmienił, że niezależnie od miejsca faktycznie podejmowanych czynności egzekucyjnych, które mogą być różne nawet w przypadku postępowania egzekucyjnego, czynności te wykonuje jeden komornik, a zatem w okręgu jego działalności prowadzona jest egzekucja.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła powódka, zaskarżając postanowienie w zakresie jego punktu 2. i domagając się jego uchylenia. Powódka zarzuciła mu naruszenie art. 843 § 1 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że sądem właściwym do rozpoznania sprawy jest sąd miejsca siedziby komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne w sytuacji, gdy z przepisu wynika, że sądem właściwym jest sąd miejsca prowadzenia egzekucji tj. sąd ogólnej właściwości dłużnika – Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, nadto naruszenie art. 200 k.p.c. poprzez jego zastosowanie, w sytuacji gdy brak było do tego podstaw. W pisemnym uzasadnieniu zażalenia zostało podniesione, że Komornik Sądowy M. K. został wybrany do prowadzenia egzekucji spoza właściwości ogólnej. Dodatkowo zostało wskazane, że egzekucja jest prowadzona ze składników majątkowych znajdujących się na obszarze właściwości Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, gdyż tu dłużniczka ma swoje centrum życiowe i tu dokonano zajęcia jej samochodu.

W ocenie powódki Sąd nieprawidłowo przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Stargardzie Szczecińskim, kierując się siedzibą organu egzekucyjnego. Zostało przytoczone stanowisko doktryny, iż pojęcia użytego w przepisie art. 843 k.p.c. nie należy utożsamiać z siedzibą komornika, który prowadzi egzekucję, w razie dokonania wyboru organu egzekucyjnego zgodnie z art. 8 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Kodeks postępowania cywilnego, Tom II, Komentarz pod red. J. Jankowskiego. Wydawnictwo C.H.Beck Warszawa 2013, s. 515).

W ocenie powódki przesłanką ustalenia właściwości miejscowej sądu zgodnie z art. 843 § 1 k.p.c. jest miejsce prowadzenia egzekucji, nie zaś siedziba komornika.

Pismem z dnia 13 września 2013 r. powódka cofnęła pozew. Brak oświadczenia o cofnięciu zażalenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powódki nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do przepisu art. 843 § 1 k.p.c. powództwa przeciwegzekucyjne wytacza się przed sąd rzeczowo właściwy, w którego okręgu prowadzi się egzekucję. Natomiast według § 2 tego przepisu, jeżeli egzekucji jeszcze nie wszczęto, powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności wytacza się według przepisów o właściwości ogólnej.

Z przepisu tego wywodzi się, że właściwość sądu w powództwach przeciwegzekucyjnych ma charakter właściwości miejscowej wyłącznej, co skutkuje niemożnością ustanowienia tej właściwości na drodze umowy.

Sąd Okręgowy zauważa, że zagadnienie właściwości miejscowej sądu, przed którym należy wytoczyć powództwo przeciwegzekucyjne, nie jest wbrew stanowisku zaprezentowanemu w zażaleniu oczywiste.

Zasadniczo istnieją dwa przeciwstawne poglądy dotyczące tego zagadnienia. Przede wszystkim pierwszy z nich miejsce prowadzenia egzekucji wiąże z siedzibą komornika sądowego, który prowadzi postępowanie egzekucyjne. Pogląd ten znajduje uzasadnienie w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2003 r. wydanej w sprawie III CZP 89/02, w której zostało wskazane, że w przypadku zbiegu egzekucji administracyjnej i egzekucji sądowej do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego, o wyznaczeniu organu egzekucyjnego do łącznego dalszego prowadzenia egzekucji rozstrzyga sąd rejonowy, w którego okręgu znajduje się siedziba komornika lub administracyjnego organu egzekucyjnego, który pierwszy wszczął egzekucję (art. 773 § 1 zdanie pierwsze k.p.c.). Rozciągnięcie zastosowania tej uchwały do właściwości sądu w powództwach przeciwegzekucyjnych wynika z tego, że zarówno przepis art. 773 § 1 k.p.c. oraz art. 843 § 1 k.p.c. posługują się zbliżonymi pojęciami. O zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej rozstrzyga bowiem sąd rejonowy, w którego okręgu wszczęto egzekucję. Natomiast powództwo przeciwegzekucyjne wytacza się przed sąd rzeczowo właściwy, w którego okręgu prowadzi się egzekucję. Skoro wszczęcie egzekucji jest powiązane z dokonaniem pierwszej czynności egzekucyjnej, zwolennicy tego poglądu wskazują, że właściwość miejscowa sądu w obydwu tych regulacjach jest tożsama, a co za tym idzie wykładnię zaprezentowaną przez Sąd Najwyższy w powołanej uchwale odnoszą również do przepisu art. 843 § 1 k.p.c., zwłaszcza że Sąd Najwyższy zaakcentował, że z takim samym bądź też podobnym zabiegiem legislacyjnym przy określaniu właściwości sądu w części II księgi II kodeksu postępowania

cywilnego (obecnie części III) można spotkać się także w innych przepisach. Przykładem jest art. 781 § 2 zdanie drugie, art. 843 § 1 lub art. 926 § 1 zdanie drugie k.p.c.

Dla przypomnienia Sąd Odwoławczy wskazuje, że Sąd Najwyższy rozważał trzy warianty rozumienia określenia: „sąd rejonowy, w którego okręgu wszczęto egzekucję”. Według wariantu pierwszego, sądem takim jest sąd, w którego okręgu znajduje się rzecz lub prawo majątkowe, do którego skierowane zostały egzekucja sądowa i egzekucja administracyjna, według drugiego - sąd, w którego okręgu ma siedzibę administracyjny organ egzekucyjny komornik, który pierwszy wszczął egzekucję, niezależnie od tego, czy jest to komornik właściwy z mocy przepisów kodeksu postępowania cywilnego do prowadzenia danej egzekucji, czy też wybrany przez wierzyciela w trybie art. 8 u.k.s.egz., natomiast według trzeciego - sąd, w którego okręgu działa komornik właściwy do przeprowadzenia danej egzekucji według przepisów kodeksu postępowania cywilnego, niezależnie od tego, czy ten właśnie komornik, czy też komornik wybrany przez wierzyciela prowadzi egzekucję z rzeczy lub prawa majątkowego, co do których nastąpił zbieg z egzekucją administracyjną. Ostatecznie odrzucając trzeci wariant jako sprzeczny z normą art. 773 § 1 k.p.c. i wykluczając pierwszy, z uwagi na to, że w przepisie nie zostało użyte sformułowanie „sąd, w którego okręgu znajduje się rzecz lub prawo, do których skierowane zostały egzekucja sądowa i egzekucja administracyjna” oraz z tego powodu, że koniecznym byłoby sięganie do kryteriów pozanormatywnych, w sytuacji gdy egzekucja nie byłaby prowadzona z ruchomości czy nieruchomości.

Natomiast według drugiego poglądu prowadzenie egzekucji ma miejsce w okręgu tego sądu, gdzie wykonywane są czynności egzekucyjne, nie zaś sądu, przy którym działa komornik wybrany przez wierzyciela. Jego zwolennicy odwołują się do przepisu art. 8 ust. 5 zd. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2006r., poz. 1191 j.t.), w myśl którego, wierzyciel ma prawo wyboru komornika na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W tym zakresie zauważenia wymaga, co podnosił już Sąd Najwyższy w powoływanym uzasadnieniu, że o ile w przypadku egzekucji z ruchomości, czy nieruchomości ustalenie miejsca prowadzenia egzekucji będzie determinowane ich położeniem, o tyle w przypadku innych składników majątku – wierzytelności, rachunki bankowe, wynagrodzenie za pracę itp. koniecznym jest sięganie do pozajurydycznych przesłanek.

W zażaleniu będącym przedmiotem oceny, skarżąca wskazała na miejsce swojego zamieszkania – centrum życiowego i miejsce położenia samochodu, do którego egzekucja została skierowana. Zauważyć należy, że w przypadku tego poglądu następuje próba odwołania do miejsca zamieszkania dłużnika, co pozostaje w sprzeczności z art. 843 k.p.c. Dodatkowo zwolennicy tego poglądu podnoszą, że podejmując uchwałę dotyczącą pojęcia użytego w przepisie art. 773 § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy nie zajmował się zagadnieniem wyboru komornika; jednak nadmienić należy, że już wówczas – w 2003 r. przepisy ustawy o komornikach sądowych i egzekucji przewidywały taką możliwość w granicach właściwości sądu apelacyjnego. Słabość tego drugiego poglądu jest wyraźna w przypadku egzekucji z innych praw aniżeli ruchomości czy nieruchomości.

Reasumując powyższe, Sąd Okręgowy w tym składzie skłania się bardziej do pierwszego z prezentowanych poglądów. Dodatkowo podkreślenia wymaga, że ustawodawca w art. 843 § 1 k.p.c. nie wprowadził regulacji analogicznej, jak w art. 767 § 1 in fine k.p.c., zgodnie z którym jeżeli do prowadzenia egzekucji został wybrany komornik poza właściwością ogólną, skargę rozpoznaje sąd, który byłby właściwy według ogólnych zasad. Tym samym należało podzielić stanowisko wyrażone przez Sąd Rejonowy w zaskarżonym postanowieniu.

Z powyższych względów, zażalenie jako niezasadne zostało oddalone po myśli przepisów art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

del SSR Katarzyna Longa SSO Małgorzata Grzesik SSO Sławomir Krajewski

Sygn. akt II Cz 1444/13 S., dnia 09 października 2013 r.

zarządzenia:

1. odnotować i zakreślić w rep. Cz;

2. odpis postanowienia doręczyć:

- pełnomocnikowi powódki adw. W. J.;

- pozwanemu (...) Bank (...) S.A. w W., Buro (...) w S., Plac (...), (...)-(...) S.

3. odpis orzeczenia dołączyć do zbioru;

4. akta po dołączeniu zwrotnych potwierdzeń odbioru zwrócić Sądowi Rejonowemu Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie.